

Tarık TUFAN: Huzursuzluk, sanatsal ve edebi olarak oldukça besleyici bir duygu

Röportaj: Tülay KARATEKİN

“

Önce okumayı keşfettim. Okudukça gerçeklik denen fanustan çıktığımı, başka başka dünyalar içinde yeni var oluşlar sahibi olabildiğimi gördüm. Sonra yazmak geldi.

”

Öncelikle beni kırmayıp, her instagram mesajıma kibarca cevap verdiğiniz ve röportaj yapma isteğimi tatlıya bağladığınız için teşekkür ederim.

-Klasik bir sorudur eminim, lakin sormadan edemeyeceğim. Yazan, çizen insanlar için anlatmak bir ihtiyaçtır şüphesiz. İnanmak ihtiyacı dozunda bir yazma ihtiyacı oluşur neredeyse. Peki, siz bu yazma ihtiyacını ilkin ne zaman hissettiniz, yazma serüveniniz nasıl başladı?

Önce okumayı keşfettim. Okudukça gerçeklik denen fanustan çıktığımı, başka başka dünyalar içinde yeni var oluşlar sahibi olabildiğimi gördüm. Sonra yazmak geldi. Kendi hayallerim, kendi kurgularım, kendi varoluş tahayyüllerim. İçinde nefes darlığı çektiğim iç içe halkalardan çıkıyordum. Yazmaya bir anlamda tutundum diyebilirim.

- Kitaplara olan ilginiz nasıl başladı. Ailenizde bu anlamda size yol gösteren birileri oldu mu?

Ailemde böyle bir alışkanlık yoktu. İlkokulda okurken bir yandan da çalışıyordum. Bir akşam iş çıkışında yolda yürürken bir adam bana kitap okumayı sevip sevmediğimi sordu. Hiç tanımadığım bir adam. Severim dedim. Çantasından çıkarıp bir kitap hediye etti. O kitap benim için bir arzu nesnesiydi neredeyse. Defalarca okudum. Zihnimde kitapla kurduğum ilk bağlantı bu .

“

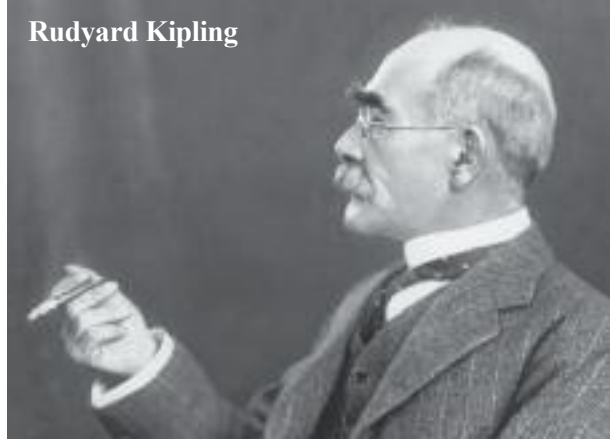
Kompleksler üzerinden Batıya bakarsak buradan gidebileceğimiz hiçbir yol yok. Yakın tarihimizde halkından, hatta kendisinden nefret eden aydınlar ve kültür insanları temel tutumu bu tip kompleksler ve öykünmeler yüzünden ortaya çıktı.

”

-Tanzimat'tan bu yana süregelen bir batı olgusu ve bu olgunun yazarların belleğinde açmış olduğu doğu-batı sentezine ait bir oyuk ve tabii ki bunun neticesinde ortaya çıkan aidiyet problemi. Bunun sonucunda kelimelere aks eden araftalık. Tarık Tufan bunun neresinde duruyor? Bu karmaşa onun zihnini de meşgul ediyor mu? Batıya karşı tavrı nedir bir yazar olarak?

Rudyard Kipling

Rudyard Kipling'in çok bilinen ifadesini tekrar edecek olursak, "Doğu Doğu'dur. Batı da Batı. Bu ikisi hiçbir zaman birleşmeyecektir." Kuşkusuz iki ayrı anlam dünyasından söz ediyoruz. İki ayrı kimlik ve var olma tasavvuru. Birbirine benzeyen yönleri olabilir. Zaman zaman temas ettikleri alanlar olabilir. Etkileşimler olabilir. Ancak bu iki ayrı kimlik hayatımızın her noktasını etkilemeye ve bizi inşa etmeye devam edecek. Bilginin, edebiyatın, sanatın ortak bir birikimi vardır. Buralarda başka bir söylem kurulması mümkün. Buradaki karşılaşmalar çok daha gerçek ve samimi olabilir. Bunu da önemsiyorum. Batılı ve Doğulu sanatçılar, kültür ve düşünce insanları bu dünyanın daha yaşanabilir hale gelmesine katkı sağlayabilirler. Çıkarıcı ve hesapsız bir karşılaşma ancak buralarda olabilir. Bu kimlikler bir ayrımlık biçimi değil, farklı katkıların imkanları olarak görülebilir. Kompleksler üzerinden Batıya bakarsak buradan gidebileceğimiz hiçbir yol yok. Yakın tarihimizde halkından, hatta kendisinden nefret eden aydınlar ve kültür insanları temel tutumu bu tip kompleksler ve öykünmeler yüzünden ortaya çıktı.

-Tarık Tufan çok yönlü bir yazar. Roman da yazıyor, şiir de, senaryo da. (Anna şiirini ben hep başköşeye koyarım. Yeni bir Anna yazıncaya kadar siz) bir röportajınızda dinlemiştim; bir programa katılacağınız zaman insanlar isminizin altına hangi unvanı yazacaklarını sorarlarmış size. Çok yönlülük :) Peki Tarık Tufan'ın duygu ve düşüncelerini en rahat en mutlu ifade ettiği tür hangisidir?

Benim yaptığım tek şey anlatmak aslında. Bugüne

kadar hep anlattım. Radyoda anlattım, televizyonda anlattım, sinemada anlattım, yazarak anlattım. Bunların arasında en çok yazarak anlatmaktan hoşlanıyorum. Uzunca bir süredir yazıyorum ve umarım daha uzunca bir süre daha yazma imkanı bulurum.

-Yakın zamanda katılmış olduğunuz birkaç program izledim. Tepeye koyduğunuz ve fikir dünyanızı oluşturan bazı isimler var. Dostoyevski, Cahit Zarifoğlu, Ahmet Hamdi Tanpınar, Franz Kafka gibi isimler. Peki, günümüz yazarlarından kimleri okuyorsunuz, üslubunu beğendiğiniz isimler var mı?

Günümüz yazarlarını da okuyorum elbette. Ayfer Tunç, Şule Gürbüz, Hakan Günday, Güray Süngü, Nermin Yıldırım, İhsan Oktay Anar gibi isimler ilk aklıma gelenler.

-Yeni kitabınız “Beni Onlara Verme” Nisan başında raflarda yerini aldı ve okuyucularla buluştu. Hayırlı, uğurlu olsun birçok yüreğe misafir olsun inşallah. İlk dönütler, tepkiler nasıldı?

Çok iyi tepkiler alıyorum. Anlattığım semt birçok insan için ilgi çekici geldi. Bazıları o semti tanıyor. Kendi hayatlarında karşılık bulan hikâyeler ve karakterler var. Bazı karakterler oldukça ilgi çekici oldu. Semtin

büyülü gerçekliğini sevdiler sanıyorum ve bundan da çok memnunum. Durumun gerçekliğini soran çok okur var. Hikâyelerin ne kadarının gerçek, ne kadarının kurmaca olduğunu merak ediyorlar. Soruyorlar ama doğrusu artık ben de bilmiyorum. Yazdım ve bitti.

-Bir önceki romanınız olan “Şanzelize Düğün Salonu” özgün öyküsü olan başarılı bir romandı. Böylesi bir romandan sonra tekrara düşme kaygınız, korkularınız oldu mu?

Her kitaba başladığımda böyle bir kaygı hissediyordum. Bazen hikâyenin akmayacağı gibi korkular gelişiyor. Tıkanıp kalacağım galiba diye endişe ediyordum. Ama bir biçimde geçiyor. Bir kapı açılıyor. Bir duygu gelişiyor. Bir cümleye ulaşıyorum ve devam ediyordum.

-“Huzursuz bir ruhum var benim. Bu dünyada yersiz yurtsuz kalmaktan belki. Çok uzun zamandan bu yana hikâyeler anlatıyorum. Anlattıkça ruhum sükûnet bulur sandı. Olmadı.” Cümleleri ile başlıyor son kitabınız “Beni Onlara Verme” Huzursuz bir ruh olmak velinimettir sanatla uğraşan insanlar için. O huzursuzluktur aslında ruhları üretmeye, yeni doğumlara zorlayan. Bunu bir ilham perisi olarak nitelenmek mümkün müdür?

Huzursuzluğun sanatsal ve edebi olarak oldukça besleyici bir duygu olduğunu düşünüyorum. Bu huzursuzluğa razı gelmekten başka yolunuz yok. Bir şeyler üretmek için huzursuzluğun bütün yaralarına razı gelmeniz ve hatta talip olmanız gerekir. Edebiyatın dünyası konforlu bir dünya değil. En azından ben öyle yaşıyorum. Yazmak bende zaman zaman iç kanamaya sebep oluyor. Huzursuzluk bir tercih de değil aslında. Bununla yüzleşince bazı sonuçlar ortaya çıkıyor.

-“Cüret” isimli hikâyede Mehmet Ali, sevdiği kıza “Şu balkondaki kadını görüyor musun” diyerekten küçük bir hikâyeye anlatmaya başlar. Kız hikâyeyi ilginç bulur. (ki hakikaten ilginçtir de :))” Çok acayip, nerden biliyorsun bunları” der Lale. Mehmet Ali’nin cevabı güzeldir: “Bilmiyorum. Masal olsun diye anlatıyorum.”der. Bu bölümü okuduğumda kitaptaki tüm hikâyelerin bu amaçla oluşturulduğunu hissediyor insan. Yanılıyor muyuz?

Hikâyeler anlatıyorum ve bunu büyütmenin, başka başka anlamlar atfetmenin bir manası yok. Okurun dünyasında hiç kuşkusuz bir karşılık bulacaktır. Yazarın zihninde, kalbinde kurduğu anlamlarla hiç örtüşmeyen karşılıklar olabilir. Bir anlatının her ruhta başka tepkiler yaratması normal. Hepimiz anlatılanlara kendi geçmiş

yaşam deneyimlerimiz, karakterlerimiz, korkularımız, arayışlarımız üzerinden bakıyoruz. Orada kendimizi görüyoruz. Orada ihtiyaç duyduklarımızı görüyoruz. Her anlatı okurun dünyasında yeniden yazılıyor.

-Kitap bittikten sonra kendi kendime şunu söylemiştim. Allahım bu insanlar ne kadar mutsuz. Bu mahallede herkes mi vukuatlı? Bunlar nasıl hazin sonlar. Nasıl derbeder aşklar. Sorunlu evlilikler. 90’lar tadında birbirlerine açılmayan âşıklar. Titanic filminin unutulmaz olmasını ben hep o sarsıcı mutsuz sonuna bağlarım. Mutlu sonlar iz bırakmıyor, acıklı hikâyeler dünya sahifesinde daha kalıcı oluyor. Bu yüzden midir bu hikâyelerin yürek yakan sonları?

Titanic film icabı değil, gerçekten battı. Hikâyeye mutsuz bitiyor ve yapacak bir şey yok. Mutluluk dediğimiz şey insanlığın en büyük hurafesidir. Öyle bir şey gerçekte yok. Mutluluk diye konuştuğumuz anlar var. O kadar. Belki de vardır. Şimdi böyle kesin yargılarda bulunmayayım. Ama en azından anlattığım semtte olaylar mutlu bitmiyordu. Gerçek bu.

-Kitapta birkaç bölümde kadına şiddet konusuna da değindiğinizi gördüm ve duyarlılığımızı sevdim. Dansöz olan, hayatın sillesini, sığındığı erkeklerin dayağını yiyen kadınlar. Bıçaklanan, intihara kalkışan, öldürülen, ölen kadınlar. İşin ilginç tarafı ezilen

adamlar da mağdur. Yüzdeye vuracak olsam neredeyse eşitti. Kim kime daha fazla eziyet ediyor o zaman?

Kadınların büyük yaralara, haksızlıklara maruz kaldıkları bir dünya yaşıyoruz. Gerçek olan bu. Hayatın kurgusu erkek aklıyla ve şiddete yakın şekilde ilerliyor her toplumda. Bu anlamda kadınlar erkeklere kıyaslanmayacak kadar daha ağır bir şiddetin mağduru oluyor. Fiziksel ve söylem üzerinden bir şiddete maruz kalıyorlar.

-Aşk. Hikâyelerdeki çoğu acının esas membaı. “Başkalarının hayatında aşk tatlı bir kalp çarpıntısıyken, bizim oralarda aşk, bir dert oluyordu, bir zehir oluyordu.” Diyorsunuz, yine başka başka sayfalarda da aşkın sevimli bir duygu değil de canhıraş bir duygu olduğunu vurguluyorsunuz. Tarık Tufan bir aşk tanımı yapacak olsa nasıl bir cümle kurardı.

Aşk üzerine cümle kurmak fazladan bir şey. Nihayetsiz bir çaba. Şimdilerde herkes bir şeyler söylüyor ve ben de yazdıklarımda bu mesele üzerinde epeyce hadimi aşım. Bence yazdığım kadarıyla yetinelim.

-“İnşirah” suresi iki hikâyede karşımıza çıkıyor. Hayatınızda önemli bir izi bir anlamı var mı bu surenin?

Zaman zaman sığındığım surelerden biridir İnşirah. Türkçesini ve indiği şartları okuyan arkadaşlar neden böyle olduğunu anlayacaklar zaten. Bu yüzden de oturup uzun uzun anlatmak yerine okurların bir göz atmasını arzu ederim. Herkes için bir şey hatırlatacaktır, herkesin yarasına bir yönüyle merhem olabilecektir. En azından kendi adıma dileğim, duam bu yönde.

-Yine birçok söyleşinizde değindiğiniz sosyal medya olgusu. Gerçekten çok mu gereksizler. Bu hoyrat saldırılardan hâlâ ruhumuzu kurtarma şansımız var mıdır?

Sosyal medya için gerekli ya da gereksiz diye bir şey söylemek istemem. Nihayetinde böyle bir dünya var ve insanlar bu zeminde kendilerini ifade ediyorlar. Bunun

gerekliliğini tartışmak diye bir şey yok. Bazı şeyleri tartışabiliriz ama. Burası bir gösteri alanı. Burası bir performans sahnesi. Bu yüzden de hakikatin en çok yaralandığı yerlerden biri. İnsanın kendince tuhaf varoluşlar, kimlikler kurguladığı tekinsiz bir alan. İnsanın karanlığını açık eden bir alan. Bu yüzden de temkinli olmak gerekiyor. Ruhumuzu kurtarma şansımız var mı bilmiyorum. Belki.

-Muhafazakâr bir yazar olarak niteliyorsunuz kendinizi. Bunun sizi dar bir çerçeveye sıkıştırdığını düşündüğünüz oldu mu hiç? Kalıplara hapsolmuş gibi hissettiniz mi?

Aslında yazarlığımı bir sıfatla tanımlamıyorum. Muhafazakar bir yazar olarak nitelendirmedim kendimi. Kişisel olarak inanan bir adamım. Birilerinin beni nasıl gördüğü ya da nasıl çerçevelere sıkıştırmak istediği çok önemli değil. Ben yazdıklarımla varım.

Bana zaman ayırdığınız için teşekkür ediyorum tekrar. Verdiğiniz içten cevaplar için de ayrıca. Umarım sizi çok yormamışım. :)

